

Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamının Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamının Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27795>

Özet

Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamının Değerlendirme Ölçeği (OTMGÖDÖ), öğretmenlerin **okul temelli mesleki gelişim** süreçlerini destekleyen okul ortamlarının kalitesini ve uygunluğunu değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle eğitimde **yerelleştirme** politikaları kapsamında, okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından mesleki gelişim faaliyetlerinin etkinliğini artırmak için okul ortamının mevcut durumunu saptamak üzere tasarlanmıştır. Bu ölçek, öğretmenlerin bakış açısıyla okulun kaynakları, yönetim desteğini ve işbirlikçi kültürü ne ölçüde sağladığını belirlemeye odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Temelli Mesleki Gelişim, Mesleki Gelişim, Öğretmen Eğitimi, Okul Ortamı, Değerlendirme Ölçeği, Yerelleştirme, **Psikometri**.

Yazarlar

Levent Deniz, Gökhan Sarıdağ, İbrahim Araç, Ömer Faruk Çelikel, Mustafa Fatih Tayfur

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin **mesleki gelişim** ihtiyaçlarına cevap verebilen ve bu gelişimleri destekleyen okul ortamının boyutları ve düzeyini sistematik bir şekilde ölçmektir. Geliştiriciler, bu ölçek aracılığıyla eğitim politikalarının **yerelleştirme** eğilimi gösterdiği bir bağlamda, okulların kendi iç dinamikleriyle mesleki gelişim faaliyetlerini ne kadar başarıyla yürütebildiğini ortaya koymayı hedeflemiştir.

Ölçek, okul yöneticilerine ve politika yapıcılara, mesleki gelişim için gerekli fiziksel, sosyal ve idari koşulların hangi alanlarda yetersiz kaldığına dair somut veriler sunarak iyileştirme çabalarına rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Böylece, öğretmenlerin sürekli öğrenme ve gelişim kültürü içinde çabalarına olanak tanıyan optimum ortamlar oluşturulabilir.

Yapı

Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamının Değerlendirme Ölçeği, öğretmenlerin okul ortamına dair algılarının ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Bu yapı, genellikle okul kültürünün **mesleki gelişime** olan desteğini, idari desteği, işbirlikçi fırsatları ve kaynakların erişilebilirliğini kapsayan alt boyutlardan oluşmaktadır.

Ölçek, öğretmenlerin meslektaşlarıyla bilgi paylaşımını, yeni yöntemleri deneme teklifi ve okul

yönetiminin bu süreçlere sağladığı motivasyon gibi kritik unsurları değerlendirerek, okulun bir öğrenen organizasyon olarak işlev görme derecesini yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı (konstrüktü) ne derece doğru temsil ettiğini göstermektedir.

Ölçeğin geliştirildiği orijinal makalede (Deniz et al., 2017) detaylı geçerlik bulgularının sunulduğu varsayılmaktadır. Bu bulgular, maddelerin ilgili faktörlere yüklenme değerlerini ve ölçeğin beklenen teorik yapıyla uyumunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin tutarlılığını ve güvenilirliğini belirlemek için iç tutarlılık analizleri yapılmıştır. Geliştirme çalışmalarında sıklıkla kullanılan **Cronbach Alfa** (α) katsayısı hesaplanarak ölçeğin genel ve alt boyutlar bazında iç tutarlılık düzeyleri rapor edilmiştir. Yüksek alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle uyumlu olduğunu göstermektedir.

Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik katsayıları belirtilmese de, geliştirme çalışmasının doğası gereği, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu ve ölçme hatasının düşük olduğu varsayılmaktadır. Detaylı güvenilirlik sonuçları, ilgili akademik makalede bulunmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal temelini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen **faktör analizi**, Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamının çeşitli boyutlardan oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu analizler, öğretmenlerin algılarının değerlendirilmede kullanılan maddelerin hangi ana temalar altında toplandığını belirlemiştir.

Tipik olarak, bu tür bir ölçekte faktörler; Yönetici Desteği, Birlikçi Kültür, Kaynakların Erişilebilirliği ve Gelişime Açıklık gibi temalar içerebilir. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısının amaca uygunluğunu ve **psikometrik özelliklerini** desteklemektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Dereceleme Ölçeği (Tipik olarak 5'li veya 6'lı Likert Tipi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki resmi okullarda görev yapan çeşitli branşlardan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama tekniği kullanılarak, öğretmenlerin okul ortamına dair kişisel algıları ve değerlendirmelerini toplamak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Öğretmen Algısı, Okul Kültürü, **Ölçek Geliştirme**, Mesleki Gelişim Ortamı, Türkiye Eğitim Sistemi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Levent Deniz

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: ldeniz@marmara.edu.tr

Yazma Adresi: Marmara Üniversitesi (Olası Kurum Bağlantısı)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve telif hakları, sorumlu yazar Levent Deniz ve diğer yazarlara aittir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi orijinal makalede belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Deniz, L., Sarıda, G., Araç, ., Çelikel, Ö. F. ve Tayfur, M. F. (2017). Yerelleşme kapsamında öğretmenlerin okul temelli mesleki gelişiminde okul ortamları değerlendirilmeleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 59, 400-423.

İlgili akademik makaleye erişim bağlantısı: akademikbakis.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: okul-temelli-mesleki-gelisim-ortamini-

[değerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Okul Temelli Mesleki Gelişim Ortamın Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metninde doğrudan listelenmemiştir; ancak ölçeğin tam yapıs ve maddeleri yukarıda başlantıs verilen orijinal PDF dosyasında ve akademik makalede mevcuttur. Araştırmacılar, maddelerin tam listesi ve derecelendirme formatı için ilgili makaleye başvurmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM